

Den 4. juni 2013

AFTALETEKST

Aftale om opfølgning på evalueringen af erhvervsakademistrukturen

Regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti er enige om følgende ændringer som opfølgning på evalueringen af erhvervsakademistrukturen.

Partierne ønsker at lægge op til en revision af lovgivningen for erhvervsakademierne med henblik på at sikre:

- En stærk og selvstændig erhvervsakademisektor
- En styrkelse af erhvervsakademiernes profil som praksisnære uddannelses- og vidensinstitutioner

For at understøtte ovenstående målsætninger foreslås følgende initiativer og ændringer i lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser og i lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser:

1. Erhvervsakademierne får ret til et selvstændigt udbud af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser

Erhvervsakademierne har siden deres etablering i 2009 arbejdet målrettet på at opbygge faglige miljøer på de tekniske og merkantile uddannelsesområder. Med henblik på at understøtte den fortsatte udvikling og konsolidering af de tekniske og merkantile videregående uddannelsesmiljøer og samtidig undgå en ufrugtbar konkurrence mellem mulige udbydere ønsker partierne at tilvejebringe en tydeligere arbejdsdeling mellem erhvervsakademierne og professionshøjskolerne på det teknisk-merkantile fagområde. Det aftales derfor, at erhvervsakademierne gives ret til selvstændigt at udbyde tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og fortrinsret til udbud heraf.

Således afskaffes det nuværende krav om partnerskabsaftale med en professionshøjskole som forudsætning for erhvervsakademiernes udbud og udvikling af professionsbacheloruddannelser. Det vil som hidtil være en forudsætning for godkendelse af nye uddannelsesudbud, at erhvervsakademiet kan opfylde kvalitetskravene for udbud af teknisk-merkantile uddannelser på bachelorniveau, jf. *Kvalitetssikring af bæredygtige erhvervsakademier*.

2. Nye krav til bestyrelsessammensætninger

Erhvervsakademiernes bestyrelsessammensætninger skal revideres og tilpasses den fremtidige institutionsstruktur, så de understøtter udviklingen af en stærk erhvervsakademisektor. Der fastsættes en øvre og nedre grænse for antallet af bestyrelsesmedlemmer (9-13 medlemmer), og kravet om, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne skal repræsenteres i hinandens bestyrelser, ophæves, således at det fremover vil være et muligt valg frem for et krav. Medarbejdere og studerende skal repræsenteres i bestyrelserne med hver to medlemmer.

De nærmere regler for bestyrelsessammensætningen skal fremgå af institutionernes vedtægter. Det skal således fastsættes i vedtægten for den enkelte institution, hvilke organisationer/institutioner der er udpegningsberettigede til bestyrelsen, herunder om og i hvilket omfang der skal være mulighed for selvsupplering. De udefrakommende medlemmer skal med udgangspunkt i erhvervsakademiets uddannelsesudbud og lokal- og regionalområdet omfatte repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter. Medlemmerne skal have de fornødne kvalifikationer, herunder erfaring med ledelse, organisation og økonomi og faglig indsigt i uddannelse og arbejdsmarkedets behov for uddannelse, og de skal alene varetage akademiets interesser. De udefra kommende medlemmer skal have flertal i bestyrelserne.

Fastlæggelsen af vedtægternes regler for sammensætning af de nye bestyrelser for erhvervsakademierne overlades til et vedtægtsudvalg, bestående af formanden for den siddende bestyrelse, en medarbejderrepræsentant for den siddende bestyrelse, en studenterrepræsentant fra den siddende bestyrelse og to eksterne parter, der udpeges af ministeren efter indstilling fra formanden.

Bestyrelserne for professionshøjskolerne, der pt. består af 10-15 medlemmer, skal også ændres, da der ikke længere skal være krav om, at erhvervsakademierne skal være repræsenteret i bestyrelserne.

3. Uddannelsesudvalg skal styrke arbejdsmarkedstilknytningen

For at styrke en systematisk inddragelse af det aftagende arbejdsmarked i uddannelserne ønsker partierne, at sammensætningen af de nuværende uddannelsesudvalg på erhvervsakademier og professionshøjskoler ændres. Dette indebærer, at udvalgets praksisprofil skærpes i forhold til i dag, hvor der er krav om, at en række grupper skal være repræsenteret herunder en stor del inden for uddannelsesverdenen. Alle uddannelser skal være tilknyttet et uddannelsesudvalg, og hver institution skal etablere minimum et uddannelsesudvalg for hvert uddannelsesområde, modsat i dag hvor der i udgangspunktet skal nedsættes et uddannelsesudvalg for hver enkel grunduddannelse og tilknyttede efter- og videreuddannelser. Det overlades fremadrettet til det enkelte erhvervsakademi/den enkelte professionshøjskole at fastsætte, hvor mange medlemmer der skal være i udvalget, da bredden i arbejdsmarkedet varierer på tværs af uddannelser og uddannelsesområder.

Uddannelsesudvalgets opgave reformuleres, således at det fremgår, at uddannelsesudvalget skal rådgive bestyrelsen, rektor og ledelsen af det pågældende uddannelsesområde om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet, ligesom uddannelsesudvalget skal inddrages ved udvikling af nye og eksisterende uddannelser samt ved udvikling af nye undervisnings- og prøveformer. Uddannelsesudvalget kan herudover rådgive om fx innovationspotentialer og praktikaftaler. Uddannelsesudvalget skal ligeledes rådgive i forhold til den regionale uddannelsesdækning for at sikre, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne også fremadrettet varetager regionale behov. Et flertal i hvert uddannelsesudvalg skal derfor have kendskab til regionale forhold. Det eksisterende krav til uddannelsesudvalgene om at afgive indstillinger om studieordninger til bestyrelsens eller rektors godkendelse

reformuleres, således at uddannelsesudvalgene fremover ikke afgiver indstilling til studieordningernes fællesdel, som udarbejdes i fællesskab af de institutioner, der er godkendt til at udbyde en given uddannelse. Uddannelsesudvalgene skal dog fortsat afgive indstilling om studieordningernes institutionsspecifikke forhold, som fremgår af studieordningens institutionsdel, og som udarbejdes enten af den enkelte institution eller af flere institutioner i fællesskab, der er godkendt til at udbyde uddannelsen.

4. Skærpet fokus på erhvervsakademiernes omsætning af praksisnær viden ind i uddannelserne og ud i virksomhederne

Erhvervsakademierne og professionshøjskolerne spiller en væsentlig rolle som bindeled mellem viden, uddannelse og arbejdsmarked. Regeringens prioritering af forsknings- og udviklingsmidler til området, den nationale innovationsstrategi og flere andre initiativer afspejler et skærpet fokus på at understøtte institutionernes forpligtigelse til at sikre omsætning af ny viden ind i uddannelserne og ud i erhverv og professionerne. Med en revision af lovgivningen på området vil der være anledning til at tydeliggøre erhvervsakademiernes og professionshøjskolernes profil som praksisnære og anvendelsesorienterede uddannelses- og videninstitutioner.

Reviderede bestemmelser for videnarbejdet skal skærpe fremstillingen af, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne gennem praksisnære uddannelser har en særlig forpligtigelse i forhold til videnovertførsel til erhverv og professioner, hvorved institutionerne skal bidrage til fremme af vækst på det private arbejdsmarked og udvikling af den offentlige sektor.

Der skal udarbejdes fælles og enslydende formuleringer af forventninger og krav til erhvervsakademiernes og professionshøjskolernes videnproduktion og videnomsætning i uddannelser og professioner/erhverv. Der skal af bestemmelserne fremgå, at erhvervsakademier og professionshøjskoler skal indsamle, bearbejde og udvikle ny viden på deres respektive fagområder, og at dette kan indebære aktiv involvering i forsknings- og udviklingsaktivitet, herunder i samarbejder med universiteter og øvrige forskningsinstitutioner.

5. Kvalitetssikring af bæredygtige erhvervsakademier

Med erhvervsakademierne skal der sikres en regional uddannelsesdækning på det tekniske og merkantile område med tilgængelighed for alle uddannelsessøgende, herunder også i geografiske yderområder/tyndtbefolkede områder. Samtidig har det været et klart rationale med etableringen af erhvervsakademisektoren at etablere institutioner af en tilstrækkelig størrelse til at være i stand til at sikre faglige miljøer af høj kvalitet og med økonomisk bæredygtige uddannelsesudbud. Erhvervsakademiernes regionale forpligtigelser må derfor ikke ske på bekostning af uddannelsernes kvalitet. Udbuddet af tekniske og merkantile videregående uddannelser af høj kvalitet forudsætter solide og bæredygtige institutioner.

Med henblik på at sikre, at alle erhvervsakademier har den fornødne kapacitet til selvstændigt udbud af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser lægges op til et særligt fokus herpå i forbindelse med den forestående institutionsakkreditering, som træder i kraft den 1. juli 2013. Således foreslås det, at institutionsakkrediteringen af erhvervsakademierne skal omfatte en specifik

vurdering af den enkelte institutions kvalitetssikring af videngrundlaget for udvikling og selvstændigt udbud af teknisk-merkantile professionsbacheloruddannelser.

I henhold til nugældende akkrediteringslov er det op til den enkelte uddannelsesinstitution selv at vurdere, hvornår de er i stand til at gennemføre en institutionsakkreditering. Det forventes dog, at alle uddannelsesinstitutionerne har gennemført en institutionsakkreditering inden for 6 år fra lovens ikrafttræden.

I overgangsperioden indtil et erhvervsakademi har opnået positiv institutionsakkreditering, skal erhvervsakademiets uddannelser fortsat uddannelsesakkrediteres. Således skal erhvervsakademierne dokumentere et tilstrækkeligt fagligt miljø samt videngrundlag påkrævet for udbud af uddannelse på det givne niveau.

Godkendelse af nye uddannelser vil fra 1. juli 2013 ske efter prækvalifikation, hvor der vil blive taget stilling til behovet for den ny uddannelse eller det ny uddannelsesudbud. Fokus for prækvalifikationen er behov og sammenhæng i uddannelsessystemet. Et påvist eller tilstrækkeligt sandsynliggjort behov er en klar forudsætning for godkendelse af nye uddannelser og uddannelsesudbud. Det er dog samtidig en forudsætning, at den ansøgende institution er i stand til at løfte det pågældende uddannelsesudbud. Prækvalifikationen har som overordnet formål at sikre, at udvikling og udbud af nye uddannelser følger en samfundsøkonomisk og uddannelsespolitisk hensigtsmæssig linje.

Med de nyligt indgåede udviklingskontrakter mellem ministeriet og det enkelte erhvervsakademi er der endvidere sat konkrete mål frem til 2015 i forhold til både at styrke uddannelsernes kvalitet indadtil og i forhold til at øge institutionens samarbejde med virksomhederne med henblik på at tilføre og omsætte viden i praksis. Opfølgningen på fremdriften i den enkelte udviklingskontrakt vil blive et centralt omdrejningspunkt i ministeriets systematiske tilsyn med det enkelte erhvervsakademi.

Bilag 1.

Der foretages følgende ændringer af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser og lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser.

Formålsbestemmelser

- Der udarbejdes enslydende formålsbestemmelser for erhvervsakademier og professionshøjskoler.
- Fastsættelse af fælles og enslydende formuleringer af krav til erhvervsakademiernes og professionshøjskolernes videnproduktion og videnomsætning i uddannelser og professioner/erhverv, herunder krav om udvikling af ny viden på institutionernes respektive fagområder.

Selvstændig ret til udbud af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser

- Kravet om partnerskab med en professionshøjskole som forudsætning for udbud og udvikling af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og tilhørende efter- og videreuddannelser ophæves.
- Forudsætningen om sammenlægning med en professionshøjskole fjernes fra lovgivningen.

Bestyrelsen

Bestemmelserne om bestyrelsessammensætningen ændres:

- Der fastsættes en øvre og nedre grænse for antallet af medlemmer af erhvervsakademiernes bestyrelse (9-13 medlemmer).
- Erhvervsskolernes udpegningsret til erhvervsakademiernes bestyrelser ophæves – i forlængelse heraf bortfalder kravet om, at medlemmer udpeget af institutionerne for erhvervsrettet uddannelse skal udgøre et flertal i erhvervsakademiernes bestyrelser.
- Kravet om, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne skal repræsenteres i hinandens bestyrelser, ophæves.
- Den nuværende øvre og nedre grænse (10-15 medlemmer) for antallet af medlemmer af professionshøjskolernes bestyrelse reduceres til 9-14 medlemmer, jf. ovenfor om bortfald af erhvervsakademiernes repræsentation.
- Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om bestyrelsessammensætning, idet det dog i loven fastsættes, at de udefra kommende medlemmer skal tage udgangspunkt i erhvervsakademiets uddannelsesudbud og lokal- og regional området og skal have repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter. De nærmere regler om bestyrelsens sammensætning skal fremgå af vedtægten, herunder om der skal være mulighed for selvsupplering. Fastlæggelsen af vedtægternes regler for sammensætning af de nye bestyrelser for erhvervsakademierne overlades til et vedtægtsudvalg, bestående af formanden for den siddende bestyrelse, en medarbejderrepræsentant for den siddende bestyrelse, en studenterrepræsentant fra den siddende bestyrelse og to eksterne parter, der udpeges af ministeren efter indstilling fra formanden.

Uddannelsesudvalgene

- Bestemmelserne om oprettelse af uddannelsesudvalg revideres - alle uddannelser skal være tilknyttet et uddannelsesudvalg, og hver institution skal som minimum etablere et uddannelsesudvalg for hvert uddannelsesområde.
- Sammensætningen af uddannelsesudvalgene på erhvervsakademier og professionshøjskoler ændres – fokus på systematisk inddragelse af det aftagende arbejdsmarked. Det fastsættes herunder, at et flertal i hvert uddannelsesudvalg skal derfor have kendskab til regionale forhold.
- Kravet om, at hvert uddannelsesudvalg skal bestå af 10-12 medlemmer, ophæves. Kompetencen til at fastsætte antallet af medlemmer i de konkrete uddannelsesudvalg overlades til at uddannelsesinstitutionerne.
- Bestemmelserne om uddannelsesudvalgenes opgaver reformuleres og præciseres. Det præciseres herunder, at kravet om afgivelse af indstillinger til studieordningerne kun omfatter institutionsspecifikke forhold.